

Reactie wetsvoorstel terugdringen verzuim (Leerplichtwet 1969) vanuit de samenwerkingsverbanden Haaglanden (SPPOH en SWVZHW)

Op moment van schrijven staat het wetsvoorstel 'Terugdringen verzuim' ter consultatie open op de site van de overheid (<https://www.internetconsultatie.nl/terugdringenverzuim/b1>). Vanuit de G4 is aangegeven de meerwaarde van een G4-brede reactie te zien.

Het wetsvoorstel is opgebouwd uit een aantal elementen. Hieronder is per onderdeel te lezen wat er vanuit SPPOH (hier indien akkoord ook SWVZHW en Gemeente Den Haag toevoegen) wordt meegegeven ter overweging.

1.Registratie van verzuim en thuiszitters

In de afgelopen jaren wordt gezien dat scholen de registratie van verzuim steeds serieuzer zijn gaan nemen. De beschrijving van registratie in het voorstel wordt door ons grotendeels al terug gezien in de praktijk. We willen daarom meegeven dat het minutieus vastleggen van taken onnodig tot bureaucratie kan gaan leiden, de uitvoering van het verzuimbeleid blijft aan de school. Goed dat wordt gesproken over het zo eenvoudig mogelijk maken voor scholen om administratieve lasten te voorkomen.

Het wetsvoorstel beoogt dat samenwerkingsverbanden beter toegerust worden om inzicht te krijgen in verzuimgegevens. Dit maakt analyse en toetsing mogelijk. Vanuit beide samenwerkingsverbanden wordt dit als positief gezien, omdat meer inzicht bij kan dragen aan het opsporen van de lacunes in ons dekkend aanbod en om zicht te krijgen op de omvang van die lacunes. Dit geldt overigens ook voor de schoolbesturen; zij zijn verantwoordelijk voor de aanwezigheid van leerlingen, het naleven van de leerplichtwet en het verbeteren van de aanpak op school. Hier zien wij met name kansen voor LRV en AV. Dit zijn in de praktijk de kinderen waar een passende vorm van onderwijs mogelijk ontbreekt. Inzicht in de groep AV is daarnaast ook van wezenlijk belang, omdat dit enerzijds kinderen kunnen zijn die niet in beeld zijn en anderzijds 'gewoon' administratieve achterstanden kunnen zijn. Ons inziens is in het wetsvoorstel de rol van schoolbesturen tav van absoluut verzuimers nog onderbelicht.

Een kanttekening die we willen plaatsen, is dat verzuim en thuiszitten niet altijd een direct verband heeft met het ontbreken van dekkend aanbod. Denk aan acceptatieproblematiek van ouders, ontbreken van onderwijs- en/of jeugdhulp expertise in de school of wachtlijsten in de jeugdhulp. Die nuance ontbreekt in het wetsvoorstel.

2.Verantwoordelijkheden in het verzuimbeleid

Verzuim opsporen blijft de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. De eindverantwoordelijkheid en aansturing hiervan ligt bij de schoolbesturen, niet bij de samenwerkingsverbanden. Het schoolbestuur is en blijft het bevoegd gezag die een school kan aanspreken op zijn verantwoordelijkheid. De opmerking dat het samenwerkingsverband kan bemiddelen, zien wij dan ook als het verschuiven van zorgplicht en de verantwoordelijkheid van schoolbesturen en dus ongewenst.

In de praktijk zien we dat de grootste groep thuiszitters bijna altijd kinderen zijn die zowel onderwijsaanbod als jeugdhulpaanbod behoeven. Dit knelpunt ontbreekt nu volledig in de

probleembeschrijving en probleemaanpak. Uitbreiden van het ondersteuningsaanbod gaat niet altijd over onderwijs of alleen over onderwijs. De verantwoordelijkheid van de gemeente hierin dient ook opgenomen te worden. We zouden graag teruglezen dat het hier gaat om een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Alleen samen kunnen wij iets betekenen voor de thuiszitters. Zowel door de aansluiting tussen de gemeentelijke registratie en die van het onderwijs als door de afstemming tussen onderwijs en zorg om te komen tot de best passende ondersteuning.

We delen het perspectief van de gemeente Den Haag dat dit voorstel budgetneutraal wordt ingediend, terwijl het gaat om taken die nu niet worden uitgevoerd o.a. omdat er geen (structurele) middelen voor zijn. Om gemeentelijke taken (leerplicht o.a.), maar ook de taken van de samenwerkingsverbanden goed uit te voeren zijn middelen essentieel.

3.Vrijstellingen 5a

Oneigenlijk gebruik van 5a is niet wenselijk, dat wordt ook in Haaglanden onderkend. De stelling dat een aanzienlijke groep leerlingen onterecht een vrijstelling 5a krijgt toegekend wordt door ons niet herkend in de leeftijdsgroep van het primair onderwijs. Binnen de leeftijd 4 t/m12 heeft de grootste groep 5a met name behoefte aan een zeer gespecialiseerde jeugdhulpsetting, denk aan een KDC of andere behandelsetting. Ook zien we dat een deel van deze groep behoefte heeft aan een gecombineerd aanbod, waarbij onderwijs in jeugdhulp wordt aangeboden. Wet- en regelgeving beperkt ons echter nog in de realisatie hiervan. Het uitbreiden van taken en verantwoordelijkheden aangaande de gehele groep leerlingen met een vrijstelling 5 onder a naar onderwijs, lijkt ons dan ook niet wenselijk.

Positief in het wetsvoorstel is dat er variatie komt in de duur van de vrijstelling. Dit gaat ouder(s)/verzorger(s) ontlasten in het jaarlijks aanvragen van een vrijstelling voor onderwijs. Binnen de werkwijze in Den Haag zien we tevens een positieve ontwikkeling in de samenwerking met de sma-artsen om hen meer zicht te geven in het onderwijsaanbod in Haaglanden. Voor leerlingen bij wie twijfels zijn over de noodzaak van een vrijstelling, kan het samenwerkingsverband, samen met de gemeente, meedenken over duale trajecten van onderwijs en een extra ondersteuningsaanbod. Het perspectief op onderwijs staat hierbij altijd centraal. Voor kinderen die bijvoorbeeld door ontwikkelingsproblematiek of ernstige psychiatrie (nog) niet kunnen deelnemen aan onderwijs, blijft het de verantwoordelijkheid van de jeugdhulp om passend aanbod te creëren. In het wetsvoorstel wordt het onderwijskundig perspectief enerzijds vormvrij genoemd, anderzijds zien we meerdere suggesties terug om hier invulling aan te geven. Vandaar het verzoek te blijven vasthouden aan een vormvrij advies of dit advies in overleg met samenwerkingsverbanden vorm te geven. Tevens het verzoek om samen met onderwijs en gemeenten te verduidelijken voor welke kinderen een dergelijke samenwerking gewenst is.